

Fortalerne for en Folkeafstemning, i alt Fald indenfor det radikale Venstre, er, at man skulde vedtage et Forslag i Rigsdagen og behæfte det med den Klausul, at det ikke maatte blive til Lov, før det var bekræftet ved en Folkeafstemning; og man paastaar fra disse Partiers Side, at en Folkeafstemning vilde have til Følge, at Forslaget faldt ude i Folket. Derom ved jo ingen noget, og Spaadomme skal man ikke tage højtideligt, heller ikke, naar de kommer fra disse ærede Medlemmers Side. Man ved intet derom, men lad os sætte som Tankeeksperiment, at et Forslag, som var vedtaget i Rigsdagen, faldt ved en Folkeafstemning. Hvad saa? Ja, saa havde Rigsdagen ingen som helst Vejledning om, hvilket Forslag der derefter skulde vedtages, saa vilde Rigsdagen formodentlig igen træde sammen og give sig til at forhandle om et nyt Forslag, og den blev maaske til sin Tid enig om et nyt Forslag, hvorefter det samme Krav vilde kunne stilles: at ogsaa det skulde ud til Folkeafstemning. Man vilde aldrig blive færdig med Militærspørgsmaalet paa den Maade.

Vi hævder fra vor Side, at der behøves hverken Valg eller Folkeafstemning om Forsvarssagen. Naar man raaber paa Valg og Folkeafstemning om denne Sag, svarer vi for vort Vedkommende, at hvis den radikale Regering paa det Program, den var valgt paa i 1913, kunde forsvare at gennemføre ekstraordinære Bevillinger til 355 Mill. Kr., paatager vi os at forsvare, at vi paa det Program, vi er valgt paa, nedsætter Militærudgifterne med ca. 20 Mill. Kr., sammenlignet med den gamle Ordning, naar denne skulde fuldt ud gennemføres.

Jeg skal nu slutte med at anbefale de af Ministeriet forelagte Lovforslag til en ny Forsvarsordning til velvillig og hurtig Behandling i dette høje Ting. Lovforslagene er i Forvejen omhyggeligt drøftet i en Kommission, indenfor hvilken de 4 store politiske Partier i denne Sal har været repræsenteret. I Betragtning heraf antager jeg, at Udvalgsbehandlingen maa kunne gøres forholdsvis kort, da Partierne formentlig ikke alene har klaret for sig Principperne, men ogsaa gennemdrøftet Enkelthederne indenfor disse Lovforslag. Disse bygger paa en nøgtern Erkendelse af vor

ringe militære Evne. Men de bygger ogsaa paa Erkendelsen af, at vi skal gøre vor Pligt i den nye Verden, der er skabt efter Krigen.

Der bliver sagt, at Pligtfølelsen er et fattigt Begreb at bygge et Lands Forsvar paa, Pligtfølelse er et fattigt Ord i Sproget. Der er ingen Fanfare, ingen Lyrik, ingen Begejstring i det at gøre sin Pligt. Ikke noget om at kæmpe til sidste Mand og falde med Ære. Der er ikke noget af den Svulst, som i gamle Dage hørte med, naar man i visse Kredse talte om Militær og Forsvar. Nej, det er der ikke. Men Pligtfølelse er et Ord i Sproget, som har en Krigshistorie, det kan være bekendt. Da vore Soldater i 1864 hver Dag gik deres tunge Gang fra Sønderborg og op til Dybbøl, var der heller ingen Begejstring over dem; de nærede ingen Illusioner, de saa Skanserne blive ringere og uslere fra Dag til Dag. Men de gik trofast deres Gang mellem Sønderborg og Dybbøl Banke, de gik den, fordi de følte deres Pligt, de gik ud fra denne Følelse, den tunge Gang uden Tanke eller Haab om Sejr, uden Illusioner. De gjorde deres Pligt den Gang.

Da vore Soldater i 1914 blev kaldt ind til Sikringsstyrken, tror man, at det da var med Begejstring eller med Illusioner, de mødte under Fanerne? Nej. Sang de Krigssange? Jeg stod paa en Banegaard, forbi hvilken de fleste Tog med Soldater kom i hine Augustmorgener, og jeg hørte nok, at der nu og da var Kupeer, hvor Soldaterne sang. Det var Sange som: „Der er et yndigt Land“ og „Jeg elsker de grønne Lunde“, Sange, som bar Vidnesbyrd om den unge, danske Soldats Kærlighed til sin Hjemstavn, Men det var ikke Krigssange. Det var ikke „Den tapre Landsoldat“. De sang overhovedet ikke meget, mest tav de. De vidste meget godt, hvad det vilde betyde for Danmark, hvis vi blev inddraget i Krigen; de mødte ikke under Fanerne med Illusioner, men de mødte, jeg kan sige næsten Mand for Mand, fordi de gjorde deres Pligt. Den daværende radikale Regering gjorde ogsaa sin Pligt i de Dage, da den uden Hensyn til Fraser og Programmer kaldte Hær og Flaade under Fanerne. Lad os kun anerkende, at den daværende Regering gjorde sin Pligt; det tjener efter vor Mening til dens Ære. Men det taler ikke til dens